

AmCham Moldova
fighting for your business

EUROPEAN
BUSINESS
ASSOCIATION

ASOCIAȚIA
BUSINESSULUI
EUROPEAN

Către: Alexandru MUNTEANU,
Prim-ministrul Republicii Moldova

Copie: Dorin JUNGHIETU,
Ministrul Energiei

Nr. 149 din 10.12.2025

Ref.: adresare privind situația avizelor de racordare și reforma implementată prin Legea nr. 45/2025

Stimate Domnule Prim-ministru,

Vă transmitem prezenta scrisoare în numele organizațiilor reprezentative ale comunității de afaceri din Republica Moldova. Asociațiile semnatore salută și susțin eforturile constante ale Guvernului și ale Ministerului Energiei de a continua parcursul european, de a menține ritmul reformelor din sectorul energetic și de a promova utilizarea energiei din surse regenerabile, măsuri care vor contribui, în mod esențial, la consolidarea independenței energetice a țării și la integrarea Republicii Moldova în sistemul electroenergetic al Uniunii Europene.

În acest context, ne reiterăm disponibilitatea de a pune la dispoziția autorităților expertiza națională și internațională a membrilor noștri, în vederea sprijinirii realizării obiectivelor asumate prin programul de guvernare.

Pe această cale, dorim să readucem în atenția Dumneavoastră o îngrijorare majoră exprimată de numeroși investitori străini și de mediul de afaceri, referitoare la acțiunile inițiate de Ministerul Energiei în luna decembrie 2024, menite să „deblocheze” situația avizelor de racordare și să responsabilizeze deținătorii acestora prin introducerea unor obligații financiare menite să garanteze realizarea proiectelor de producere a energiei electrice.

În calitate de asociații, am susținut încă de la început necesitatea combaterii blocajelor existente în rețea, însă am promovat o altă abordare de implementare a acestor măsuri. Pornind de la experiența altor state, am subliniat în mod repetat că introducerea garanției financiare ca măsură principală și exclusivă de garantare a accesului la rețea nu reprezintă o soluție optimă, ci ar fi trebuit să constituie doar un instrument complementar unui set mai larg de reforme structurale.

În acest scop, am propus: i) modificarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr.168/2019; ii) aplicarea strictă a condițiilor de eliberare a noilor avize; iii) introducerea unor criterii suplimentare privind maturitatea și eligibilitatea proiectelor; iv) diferențierea termenului de valabilitate în funcție de profilul și stadiul fiecărui proiect investițional.

Cu regret constatăm că aceste propuneri nu au fost preluate. Dimpotrivă, prin Legea privind modificarea unor acte normative (responsabilizarea titularilor avizelor de racordare și îmbunătățirea

AmCham Moldova
fighting for your business

toleranțelor pentru dezechilibre) nr.45/2025, adoptată într-un termen extrem de restrâns, a fost instituită, inclusiv cu efect retroactiv, garanția financiară de bună execuție drept instrument unic de „responsabilizare”, fără a fi însoțită de alte măsuri sistemice de redresare a situației privind avizele de racordare.

În pofida numeroaselor avertismente din partea mediului de afaceri, a sectorului asociativ și chiar a unor autorități publice centrale, deținătorii actuali ai avizelor de racordare au fost obligați ca până la data de 30 iunie 2025 să renunțe, aparent „benevol”, la drepturile conferite prin avize perfect valabile, obținute în conformitate cu cadrul legislativ existent la momentul emiterii acestora.

Considerăm că această obligație impusă titularilor de avize încalcă flagrant principiile fundamentale de transparență, corectitudine, predictibilitate a politicilor de stat și securitate juridică, într-un sector strategic și extrem de sensibil precum cel energetic.

Mai mult, nu s-a ținut cont de specificul fiecărui investitor strategic, așa cum aprobarea investițiilor de către Consiliul pentru Examinarea Investițiilor de Importanță pentru Securitatea Statului, nu a fost instituită o perioadă de tranziție rezonabilă și nu a fost oferit timp suficient pentru luarea unor decizii investiționale fundamentale, care presupun asumarea unor costuri nejustificate într-o piață încă vulnerabilă.

Prevederile Legii nr.45/2025 au fost transpuse ulterior în Instrucțiunea aferentă garanțiilor financiare de bună execuție a avizelor de racordare aprobată prin Hotărârea ANRE nr.277/2025, precum și în noua Lege cu privire la energia electrică nr.164/2025. Cu toate acestea, legislația secundară a generat și mai multă confuzie și aplicare neunitară. Poziția autorității de reglementare (ANRE) este deosebit de îngrijorătoare, aceasta poziționându-se ca un simplu executor al notificărilor transmise de operatorul de sistem, fără a analiza caracterul retroactiv al noilor obligații financiare și efectele juridice ale acestora asupra unor drepturi deja dobândite.

Cuantumul garanției, stabilit la nivelul de 50.000 euro/MW, este cel mai ridicat din regiune și din Uniunea Europeană, fiind total disproporționat față de realitățile pieței și față de perioada de valabilitate a avizelor, care nu reflectă termenul real necesar pentru dezvoltarea, finanțarea, contractarea, construirea și punerea în funcțiune a centralelor electrice de capacitate medie și mare, în special pentru tehnologia eoliană.

Din păcate, argumentele industriei nu au fost luate în considerare nici de Guvern, nici de Parlament, nici de ANRE. S-a intervenit într-o manieră de forță, în numele unei așa-numite „curățări” a rețelei, care, așa cum am anticipat, nu a produs efectul scontat. La data de 01.07.2025, când se estima „deblocarea” rețelei, la OTS a fost retras un singur aviz de racordare, deținut de un investitor străin.

Ulterior, a urmat aplicarea taxelor de nevalorificare, care, în mod previzibil, vor conduce la închiderea societăților vizate, fără recuperarea efectivă a acestor sume. În schimb, va urma un val de litigii în instanțele naționale și în arbitrajul internațional, investițional. Aceasta, întrucât aplicarea retroactivă a unor astfel de măsuri poate fi calificată drept o ingerință nejustificată în drepturile

AmCham Moldova
fighting for your business

EUROPEAN
BUSINESS
ASSOCIATION

ASOCIAȚIA
BUSINESSULUI
EUROPEAN

patrimoniale ale investitorilor străini și poate conduce la încălcarea obligației statului de a asigura un tratament just și echitabil. Aceste garanții sunt prevăzute în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte – inclusiv Tratatul Cartei Energiei – precum și în Convenția pentru reglementarea diferendelor relative la investiții între state și persoane ale altor state.

Am susținut mereu reformele autentice care aduc beneficii sectorului privat și, implicit, întregii societăți. În acest sens, Vă adresăm respectuos rugămintea de a dispune reexaminarea legalității impunerii noilor obligații și sancțiuni pentru deținătorii de avize valabile la data de 27 martie 2025 (data intrării în vigoare a Legii nr. 45/2025), precum și corectarea cadrului normativ prin introducerea unor modificări care să asigure un climat predictibil, legal și adaptat realităților sectorului energetic din Republica Moldova.

Vă mulțumim anticipat pentru atenția acordată și rămânem la dispoziția Dumneavoastră pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebită considerație,

Mila Malairău,
Director Executiv
Camera de Comerț Americană din Moldova

Mariana Rufa,
Director
Asociația Businessului Europei din Moldova

Emmanuel SKOULIOS,
Președinte
CCI France Moldavie